

להיות פושעות, או שמא אינן נתפסות על ידי באי כוח החוק.

בכל אלה, הנשים והגברים, הנעדרים ר הקשישים, מטפל המדור לטיפול באסיר שליד משרד הסעד. מדור זה פירסם עתה את הדין והחשבון משנת עבודתו האחרונה. דין ותשובה זה הוא תעודה מאלפת מאד, אך הפרס המענין ביותר נמצא בפרק

העד בן גוריון על הרכון אינו מומחה

«תמיכה ועזרה לאסירים». במשך שנה בוצעו בין מאות האסירים... שתי בדיקות פסיכוכימיות. האסירים שעזבו את כתיבת הסוהר וביקשו לחזור לחיים קבולו... שתי גופיות, בגד ונעלים, שתי לירות וכרטיס נסיעה באוטובוס. כל זה צריך לשקם או בחייהם המחודשים.

בסך הכל הוציא משרד הסעד למטרה זו במשך שנה כ-530 לירות, הוא בערך הסכום שמוציא שליח «ביוגו» בנסיעה אחת לחוף לארץ. המדור לטיפול באסיר דאג גם לרב בית הסוהר. שהרי יש בין אסירי רים גם שאלות של גיטין, מוננות וכיוצא באלה.

צער אלגנטי

ההיכרות הראשונה של יונה ר. עם המשטרה היתה בקשר עם פעילותו בלשכת הגיוס. הוא נראה בלשכה מדי יום ביומו, עד אשר הפקידים במקום החלו להתעניין בו. והוא אשר ביקש יונה להשיג: שויב רהו ויכירוהו. ואמנם, יונה משך את תשומת לב הפקידים: גבהקושת, פנים אצור שאולו: «מה מעשיך כאן, ארוני? יונה העלה בתצחוק דריש מעמית על פניו: «אל תשאל שאלות, זה בסדר». הפקיד היה סקרני: «בכל זאת, מה מעשיך? ואז הנמיך יונה את קולו ואמר כמעט בלחש: «מודיעין. אני צריך להביט על הבאים לכאן, אתה מבין?» הפקיד הבין.

ואולם, יום אחד הופיע האיש אצל הפקיד ורמו לו בשקט: «זה, הבחור הזה (הוא הצביע על הניירות שעל השולחן) — מן הרצוי שישוחרר... אתה מבין... אנחנו צריכים אותו. תעשה איהו סוג בריאות מתאים». הדבר לא מצא חן בעיני הפקיד, שידע, כי במקרה שהמדינה מעונינת במי שהו יש לה דרכים אחרות לשחרור האדם משרותו... אולם הוא העמיד פנים, שהדבר יסודר. והדבר אמנם סודר, אך אחרת לגמרי. יונה הלך לשבת בבית הסוהר, נתברר, כי הוא קיבל כסף מאת משתמטי ממותר הבסחה לשחררם מגיס חובה. כדי להוציא את המשימה לפועל, ניסה יונה להעמיד פנים של אדם הנכנס ויוצא במשרדים ממשלתיים.

שלושה שבועות לאחר ששוב את כתב בית הסוהר, קיבל יונה תעודה של... נכה מלחמה. ולא זו בלבד אלא קיבל סיוע של 700 לירות ממשרד השיקום, כדי שיוכל לרכוש לו מכונית משא. והוא אמנם רכש מכונית משא, אך זו היתה גרוסה שבצורה (החשך במדינה בעמוד 10)

מומחה לעניני בגידה וזין לשאול אותו שאלות כאלה. ד"ר ביליצקי עמד על דעתו: «אבל עתון, שידע על משהו הגורם נזק למדינה, האם עליו לפרסמו?». שוב התערב היועץ המשפטי: «ראש הממשלה אינו מר להתונות».

בהפסקה נראה העד בן גוריון עומד ליד הרכון, מציץ בתניף. אחר כך ניגש לנאשמים, אנשי קול העם, שוחח עמם בצור רה ידידותית בנידון שאלה אחת, שנשאלה בכנות לפני חרשים מספר בדבר פרד הא ריס. הקהל, לרבות ראש הממשלה, חיכו באולם בשעה שהשופט הלך ללשכתו לנות. ואמנם במוכן זה לא היה ראש הממשלה, אלא עד ואורח ככל האחרים: הוא חיכה בסבלנות לכבוד השופט.

«אני מכיר אותך 25 שנים». אך המשפט דמה יותר לויכוח פוליטי בא סיפת עם, כאשר הנאשם השני, אליעזר פידל, גבה הקומה, בעל הגוף הכבד, קם ממ קומו, כדי להמטיר שאלות על העד. «מר בן גוריון, אני מכיר אותך כבר 25 שני ים» — פתח ראש הממשלה השיב כן, אדוני...»

פידל בקש להוכיח את הצד השני של הבגידה — כלפי מעמד הפועלים. «האם אי נן סוכן אמריקאי?» שאל את ראש הממ שלה. «האם אינך מתייך למחנה הזה של רוברטסון ומקגיני?» שאל השופט: «על איזה מחנה אתה מדבר, איפה המחנה הזה?». אמר הנאשם הסניגור: «אני מתכוון למחנה של הבית הלבן». שאל השופט: «האם רצונך לומר, כי מר בן גוריון שייך לבית הלבן?». מר פידל המשיך בשאלות, אך ראש הממשלה אמר לו: «שמעתי כבר את הדברים האלה מפי נואמים טובים ממך». (כפי הנראה התכוון לחבר הכנסת וילנר, שיופיע כעד, כאשר יתחדש המשפט ב-2 למאי).

בכתב האשמה מדובר אמנם על על-בון ראש הממשלה, אך תוך כדי מהלך המשפט נתברר, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי דוד בן גוריון לא נעלב פעם אמר זאת בעצמו: «אינני יכול כלל להיעלב מקול העם. פעם שניה אישר היר עץ המשפטי את הדבר. «מר בן גוריון לא נעלב» — אמר מר כהן — «אני, — המדי נה, נעלבתי!»

פשיים

שתי גופיות וכרטיס

עוד לפני שנתיים טענו רבים, לרבות מומחים של המשטרה, כי העליה החפשיית עלולה להגביר את מספר הפשעים במדינה. אך באופן יחסי לגידול והתרבות ה אוכלוסייה, בכלל אין במספר הזה משום אופקה. אולם הדבר שהעסיק את מוחותי הם של הנוגעים בדבר היה החשד, שבין העולים החדשים נמצא אחוז גדול של עבר יינים. אין זה סוד, כי בקרב הציבור רחבת עד היום הדעה הזו, קיים תמיד החשד לגבי העולה החדש ומעמדו המוסרי ברם, לפי סיכום שנעשה זה עתה ב בית הסוהר במדינה, מתברר כי צורת ה ענינים שונה לחלוטין. מבין 350 האסירים הנמצאים כיום בבתי הסוהר במדינה, 110 הם לידי הארץ, 100 הם ותיקים בארץ, רק כ-80 הם עולים חדשים, שבאו מאו קום המדינה.

דעה קדומה אחרת, שאף היא ראויה לחי סול, היא ביחס לשעור אנשי עדות המד רח בעולם התחתון. לפי אורח סיכום מס תבר, שהאשכנזים ידם על העליונה — כי מתצית מספר כל האסירים במדינה. ספרדים הם מיעוט מוחלט בתור האסירים — כ-12 (מתוך 350). תימנים — 20. לעומת הרוב של האשכנזים, מהיום הד רוזים את המיעוט המוחלט בבתי הסוהר — כ-3 איש (עתה נוסף הרביעי — ילד בן 14, שרצח את אמו).

המספר המזעזעו ביסוכם זה הוא בלי ספק אחוז האסירים, שלמטה מגיל 20 (החל מ-16) — 22% מכל מספר האסירים. אותו הדין באחוז האסירים עד גיל 25. מתצית האסירים במדינה הם — נוער.

מענין גם, כי בין הנשים, שמספרן ב בית הסוהר קטן באופן יחסי, תופסות הנערות עד גיל 20 את המקום הראשון (14 מתוך כל 25 הנשים); עד גיל 25 — רק שתיים, עד גיל 30 — 4 ואילו מכאן ועד לגיל 45 לא מתחשק לנשים

כבוד השופט ד"ר שלו (פרידריך) גי נוסר, כשמו בן הוא — שלו, מתון, שוקל כל מלה. חשב, חיך, חשב, החליט, כי יש להמשיך במשפט על אף העדר הנאשם השלישי. אחרת, אינני בטוח אם אומין שנית את ראש הממשלה כעד, הגם שבית המשפט יכול לעשות זאת».

הנאשמים הסכימו. או קם ד"ר ביליצקי, בעל שער שיבה, מרכיב המשקפיים, שלפני נתנה לו האפשרות הנדירה של דו שיח ישיר עם דוד בן גוריון («הבוגד בעמו ובי מעמד הפועלים, מושך בעגלה האמריקאית...» כדברי המאמר, שהביא את האחראים לעתון הקומוניסטי אל ספטל הנאשמים בעד הן צאת דיבה). בכל פעם שעלו על הפרק שאלות משפטיות מסובכות (וכלל לא קל היה לו, להדיס, לעמוד נגד ד"ר הרמן כהן, היועץ המשפטי) טען העורך האחר ראי של קול העם, כי הוא אינו מבין חוק ופרוצדורה («אינני יודע מה החליט בית הורדים, אבל אני רוצה להוכיח באופן פשוט»). אולם בחקירת העד הראה כשרון חוקר מצוין, אף זכה על כך למח מאה מאת השופט. («אני רואה, כי אינך זקוק כלל לסניגור — אני שמח על כך»).

«אשמה לך אכסמפלר». ארבע שעות ומעלה עמד דוד בן גוריון על דוכן העדים, כשד"ר ביליצקי, ואליעזר פידל (מנהל הדפוס) ממטירים עליו שאלות. הנא שמים, שהפכו סניגורים לעצמם, החלו לח קור את העד הקירת שתי וערב, עד אשר קם היועץ המשפטי, כדי להוכיח להם פרט קטן של פרוצדורה היינו: כי העד הזה הוזמן בעצם על ידי ההגנה, שעל כן אין הם רשאים להקור אותו בצורה כזאת.

«אינני מבין בכל אלה», אמר ד"ר ביליצ קי, «אני רוצה שהעד ישיב לשאלות». אולם דוד בן גוריון לא השיב למרבית השאלות, שהוצגו לפניו על ידי הנאשמים.

בכניסה לבית המשפט: מכונית ראש הממשלה, משמר השוטרים לבגידה, לריגול, לעתונות

הוא סירב להשיב לכל השאלות הנוגעות במלחמת העצמאות באמרו, כי כל שהיה לו לומר על המלחמה אמר בספרו (בהל חם עט) «אבל אני לא קראתי את הספר». אמר ד"ר ביליצקי. השיב לו בן גוריון: «אשלה לך אכסמפלר אחר». משום כך ביקש הנאשם הסניגור להכריז את ראש הממשלה כעד עוין, מאחר שאינו רוצה להשיב (דבר שעורר צחוק באולם, חיוך על פני אנשי החוק).

«האיש המסתורי» — פרד הריס: מה ביקש בעצם ד"ר ביליצקי לדעת? פשוט: מה היו מעשיו של בריגדירי אחד בשם האי ריס בומן מלחמת השחרור. האם השתתף בישיבות המסכ? האם נשבע שבועת אי מוניגט למדינת ישראל? האם הוזמן לישראל במיוחד?

הקומוניסטים טענו, כי פרד האריס היה סוכן האינטליגנס האמריקאי, שנשלח, כביכול, לארץ בימי המלחמה. הואיל וצורך לדבריהם, למסכל — ראה היא, כי שר הבטחון בגד בעמו. אולם ראש הממשלה לא השיב לשאלות אלה, משום «שאין זה סמיגור». כל מה שאמר על פרד האריס היה, כי הוא מצטער מאד, שהלו איננו בצלה, אלא עוסק בהוצאת ספרים בא מריקה («דבר זה יודע לי במקרה, מאהר שאני מתענין בספרים מסוימים»).

ד"ר ביליצקי חפץ לדעת, אם אמר לעסוק בהוצאת ספרים בריגול, אך מר בן גוריון הפנה אותו אל עצמו באמרו: «אתה, דומני, עוסק גם כן בהוצאה — ודאי תוכל לענות לזה». לעומת זאת טען היועץ המשפטי, כי ראש הממשלה איננו

מזרחי. בשנה האחרונה הגיעה תנובת הטכ 1500 טון. כדי להכין תערובת להשבת הטכ המקומי הובאו כמויות טכ מתור כיה ומיוגוסלביה.

בגזל! צעק אנשי הסקטור הפרטי, שעה שבחדש דצמבר 1950 הופיעה בטעם הראשונה בשוק תנובה — כקונה טכ.

נראה כי אמנם היתה הצדקה לצעקה, שכן כעבור זמן קצר מאו הופעה תנובה בשוק הועלה על ידה מחיר הטכ מ-1100 ל-1300 ל"י הטונה. אולם תנובה לא נבהלה והשקיעה בעסקי טכ 200.000 ל"י.

טכ פרטי. חרשים רבים עובדה ע"י הממשלה תכנית ייצור וייבוש טכ וירגרי ניה בארץ. לפי התכנית היו צריכים להש תתף במימון המפעל: משרד האוצר, יצר ים פרטיים, הון פרטי אמריקאי, זמר פבני שטיין, מומחה גודע לטכ מרודויה.

התנאים: בתי חרושת ליסגירות ביש ראל הביעו נכונות לקבל על חשבונם (לריחה, או להפסד) 1000 דונם טכ וירגרי ניה, להקים את בתי הייבוש, בתנאי מפר רש, כי 55% מההון ירכזו בידי השותפים הפרטיים בישראל.

החלטנו למסור את גידול טכ ויר גיניה לקיבוצים, שיארגנו בעזרת אשראי ממשרד האוצר את הישוב על יסודות קר אופרטיביים. נאמר בתשובת משרד החקל את לאנשי הסקטור הפרטי, ובינתים: ה קלאים הערביים קובלים על קיפוח מצד חברות יהודיות, הסקטור הפרטי זועק מרה על כיבושי תנובה.

אשם

אני - המדינה

הנוהג הוא, בכל מקרה שהיועץ המ פטי מופיע בעצמו כתובע במשפט, מקומו

בצד ימין של האולם (המקום בו יושבים, בדרך כלל, הנאשמים וסניגוריהם). היועץ המשפטי של המדינה יתפוס מקום ימין, נאמר בספר הפרוצדורה. כאשר בא, השבוע, לבית המשפט המחוזי בתל אביב (קומה ג, אולם נשיא ביה"ד, כדי לתבוע במשפט נגד קול העם הקומוניסטי, התישב ד"ר חרמן קול במקומו, כחוק. זאילו העד הראשי, ראש הממשלה, ישב במקום, שבו יושבים, בדרך כלל, אורחים חשובים לגמרי, כמבב שונה לחלוטין: המקום זה שמע לפני מספר חרשים, אדם אחד את פסק דין המחת נגדו.

באותו בוקר נתרוקנו, כנראה, משרד מטה המשטרה, שבהם שוכנים אנשי הצ מרת, מאחר שבאולם בית המשפט נרא יותר כוכבים על כתפיים מאשר אנשים. שילשו של ראש הממשלה, סגן אלוף נחמיה ארגוב, תפס מקום במרכז השורה. בקרבתו ישב עוזר המפקח הכללי של משטרת ישראל, עמוס בן גוריון, בנו של העד. אחר כך החל הויכוח: לדעות את המשפט או לא לדחות. השאלה, שעמדה על הפרק, היתה כפולה: אחד הנאשמים, יהודה סתני, חלה; שנית — לא היה לנאשמים סניגור. הקהל באולם נוכר באותו רגע בעורך הדין המזהיר, יצחק בן מיני המ נוה, ששוע לפני זמן מה עזב בית המשפט הזה, חקר את אלוף יצחק שדה, הומין את ראש הממשלה להעיד. אמר ד"ר מרמס ביליצקי, העורך האחראי של העתון הקר מוניסטי, (אחד הנאשמים): «אנחנו איננו מבינים חוק, אין לנו סניגור, אך אם לא תתיה לנו ברירה נחקור אנחנו את מר בן גוריון».